

Referat af regulært møde i gødningsudvalget 14. december 2023

Deltagere

Peter Sørensen – Aarhus Universitet (AU) – Formand for udvalget
Ann Kelsen – Landbrugsstyrelsen – Enhedschef Jordbrugskontrol
Jette Bøjskov – Landbrugsstyrelsen – Teamleder Team Kvælstof
Martin Kindberg – Landbrugsstyrelsen
Peter Lederballe Sørensen – Landbrugsstyrelsen
Nanna Karkov Ytting – Landbrugsstyrelsen
Anne Fabricius – Dansk Korn og Foder (DAKOFO)
Steffen Halmø - DLG
Anne Krogh – Hortiadvice
Anita Buch Skelgaard Jensen – DLA Agro
Kristian Furdal Nielsen – SEGES

1. Status på ny forretningsorden for gødningsudvalget

LBST orienterede om, at den nye forretningsorden forventes at blive offentliggjort i første halvdel af 2024. LBST forventer at følgende ændringer vil blive offentliggjort

- Møder sat i system med 2 faste mødedatoer pr. år.
- LBST forsøger at bevare medlemssammensætningen.

Flere medlemmer udtrykker ønsker om bedre mulighed for at forberede sig på møder og orienteringer om, hvad der sker i EU-regi på gødningsområdet og hos andre danske myndigheder.

2. Nyt fra Landbrugsstyrelsen

2.1 Siden sidste møde

LBST orienterede om, at sagsbehandlingen af registrering/anmeldelse af nye biostimulanter er meget tungere end forventet, og meget tungere end traditionelle gødningsprodukter m.v.

LBST ser særligt udfordringer ift. mange af produkternes umiddelbare pesticideffekter, hvilket nødvendiggør samarbejde med Miljøstyrelsen (MST) om registrering af produkterne, da det ikke er tilladt for biostimulanter at have en pesticideffekt.

Flere medlemmer udtrykker at erhvervet viser stor interesse for biostimulanter, der kan gavne væksten af afgrøderne og i en vis grad erstatte traditionelle kemiske produkter. Dokumentationen af effekter er dog ofte mangelfuld.

2.2 Handelsgødningskontrollen 2023

Kontrollen har inkluderet en kampagne med kontrol af uanmeldte gødningsprodukter.

Sagsbehandlingen af kontrolresultaterne fra 2023 er forsinket på grund af det udfordringerne nævnt i 2.1, samt på grund den store mængde af uanmeldte produkter som blev fundet i kontrollen og på grund af sygdom hos fødevarestyrelsens laboratorier.

2.3 Handelsgødningskontrollen 2024

LBST præsenterer at de i 2024 vil føre en kampagne med fokus på håndhævelsen af mærkningsreglerne på gødningsprodukter.

2.4 Biostimulanter

LBST præsenterede en kommende udfordring ved kontrol af biostimulanter i form af kontrol med hævdede egenskaber. LBST forudser at denne kontrol vil blive omfattende og tidskrævende, herunder evt. i visse tilfælde kræve understøttelse af AU for efterprøvning (vækstforsøg).

Hortiadvice opfordrede til, at LBST kontrollerede effekten af biostimulanterne.

LBST forhørte sig om udvalgets holdning til evt. at indføre krav om CE-mærkning af biostimulanter i Danmark, ligesom visse andre EU-lande har gjort.

SEGES og Hortiadvice er positivt indstillet overfor denne ide. DLA svarede, at de er nødt til, at vende dette forslag med deres bagland, før de kan svare.

3. Punkter til drøftelse i udvalget

3.1 Tangekstrakter og Salicylsyre

LBST præsenterede kort udfordringerne med to populære indholdsstoffer, tangekstrakt og salicylsyre, samt LBST og MST fælles holdning om at den påståede biostimulerende effekt fra disse stoffer faktisk er en plantebeskyttende effekt omfattet af plantebeskyttelsesmiddelforordningen (*pesticidforordningen*).

3.2 Kommende regler for digital mærkning af EU-gødningsprodukter

LBST informerede udvalget om kommende lovgivning, der i visse tilfælde vil tillade producenter og forhandlere, at erstatte den traditionelle fysiske mærkning af gødningsprodukter med en data carrier (f.eks. en QR-kode), som linker til en digital mærkning.

Forslaget, i dets nuværende form, lægger op til at handel imellem producenter og forhandlere kan foregå med den digitale mærkning, men at salg til slutbrugere skal inkludere en fysisk mærkning, som indeholder alle essentielle oplysninger for anvendelse med mulighed for supplerende oplysninger via en digital mærkning.

Udvalgets medlemmer stillede spørgsmål til brugbarheden af kravet om forslåede doseringer på mærkningen af gødningsprodukter, da doseringen altid vil være afhængig af planten og jordens behov.

LBST svarer at den indledende vurdering af mærkningen vil være op til overensstemmelsesvurderingsorganerne.

DAKOFO påpeger at den danske bekendtgørelse også sætter krav om doseringsvejledning for gødningsprodukter.

LBST svarer at dette krav vil afhænge af produktets type og målgruppen, som produktet bliver markedsført til (f.eks. mere detaljeret vejledning til private forbrugere) og, at LBST forventer at udgive eksempler i vejledningen på, hvordan sådan en doseringsvejledning kunne se ud for forskellige produkttyper.

Hortiadvice påpeger at gartnere, som bruger flydende gødning, kan nyde godt af vejledning om maksimale koncentrationer af opblandet gødning, da for høje koncentrationer kan skade afgrøderne.

3.3 Grænseværdier for uønskede indholdsstoffer

LBST spurgte udvalgets medlemmer om, hvad deres holdning til en evt. indførelse af EU's grænseværdier for farlige/miljøskadende indholdsstoffer som f.eks. tungmetaller og patogener.

Hortiadvice udtrykte interesse for grænseværdier for patogener, som de oplever kan være utrygskabende i gartneribranchen ved brug af organiske produkter.

Erhvervet gav udtryk for, at det vil være hensigtsmæssigt med nationale grænseværdier, der læner sig op ad EU-forordningens grænseværdier, da det vil være en udfordring for erhvervet, hvis der stilles skærpede nationale krav.

AU henviser til deres 2011 rapport om risici for uønskede indholdsstoffer i forskellige gødningstyper.

3.4 Hæmmere og mærkningskrav

Nationalt er det ikke muligt at anmelde hæmmere på nuværende tidspunkt, derfor vil regler for CE-mærket hæmmer bliver fuldt.

3.5 Kommende kriterier for nedbrydelighed af plast i gødningsprodukter

LBST præsenterede de kommende EU-kriterier for bionedbrydeligheden af plastik i gødningsprodukter.

Udvalget påpeger at visse biogasanlæg anser plastik som ”nedbrudt” når stykkerne når ned under 2mm størrelse.

LBST svarer at det ikke vil blive betragtet som nedbrudt ifølge EU's kriterier.

Udvalget gav udtryk for, at deres viden om emnet er begrænset, og at de ønsker at blive oplyst mere om emnet, forud for at de giver deres holdning til kende. På den baggrund oplyste LBST at LBST vil rundsende yderligere materiale, mhp. at udvalget kan give skriftlig tilbagemelding.

4 Nyt fra udvalgets medlemmer.

4.1 Russisk gødning

Under punktet evt. bliver emnet om russisk gødning og sanktionerne på området diskuteret i udvalget.

Flere af udvalgets medlemmer påtaler uvisheden om præcist, hvilke sanktioner som er gældende på området og, at manglende håndhævelse som værende problematisk. De fleste forhandlere ønsker at overholde sanktionerne og undgår derfor at forhandle russisk gødning. Andre forhandlere forhandler frit russisk gødning, som de kan sælge til en favorabel pris.

LBST præsenterede en afklaring fra Toldstyrelsen, som er ressortmyndighed på sanktionsområdet for russisk import, og lover at videresende den til udvalgets medlemmer.

LBST opfordrer udvalgets medlemmer til at kontakte TOLD med yderligere spørgsmål og henvendelser på sanktionsområdet, da LBST ikke er bemyndiget til at tolke på sanktionerne eller håndhæve dem.

4.2 Landbrugsstyrelsens gødningsstatistik

Udvalget udtrykte mistillid til validiteten af statistikkens resultater, herunder måden den bliver opgjort på og bekymring for, hvad den bliver anvendt til.

DLG foreslår at statistikken i stedet bliver opgjort på baggrund af oplysninger om importerede mængder i stedet for solgte mængder gødning. Det kunne f.eks. være ved at indhente oplysninger om de importerede mængder i sammenhæng med indhentning af oplysninger om solgte mængder gødning.

LBST er åbne overfor muligheden for at ændre måden, som statistikken bliver opgjort på, hvis det kan lade sig gøre at producere en mere retvisende opgørelse ud fra tilgængelige indberetningskrav. Der skal undersøges, om det kræver ændringer af retsgrundlaget sammenholdt med, hvilke data der er nødvendige for DST i sammenhæng med EU SAIO-programmet (Statistics on agricultural input and output).

4.3 Kritik af anmeldelsesreglerne

DAKOFO bringer kritik af LBST's krav om produktanmeldelser ved ompakningen af gødningsprodukter og foreslår alternativer der ville give forhandlere et større frirum til, at producere f.eks. private label produkter.

LBST svarer at den nuværende praksis tager udgangspunkt i gødningsbekendtgørelsen, og at foreslåede ændringer ville kræve en større omskrivning af bekendtgørelsen.

4.4 Analyseresultater på svovl og urea

DLG og SEGES foreslår at LBST får analyseret nogle kopiprøver af gødninger indeholdende svovl og/eller urea hos et andet laboratorium end fødevarestyrelsens (FVST). De beretter at de selv har haft udfordringer med, at finde laboratorier der kunne måle disse korrekt, da det er deres indtryk, at de af laboratorietechniske årsager kan være svære at måle.

LBST vil tage kritikpunktet til diskussion med FVST.

5. evt.

Intet diskuteret